

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

02 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Guzun Ion, Boico Victor

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul central, Gheorghieva Fedora prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 02 martie 2021, în cauza penală privindu-l pe

Samsi Ilia XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 26.11.2019 – 28.12.2020 (prima instanță);
2. 02.02.2021 – 02.03.2021 (instanța de apel);
3. 07.06.2021 – 02.11.2021 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat /sediul Central/ din 28 decembrie 2020, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Samsi Ilia a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 174 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 2 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite inculpatului Samsi Ilia, a fost suspendată pe un termen de 2 ani.

S-a respins demersul procurorului de a fi încasat din contul inculpatului cheltuielile judiciare în sumă de 23 000 lei.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Samsi Ilia, la data de 17 martie 2019, aproximativ la orele 20:40, cu automobilul de model „AUDI 80”, n/î XXXXX, s-a apropiat de intersecția străzii Nicolaev cu Ostrovski din s. Congaz, unde cu scopul de a obține mijloacele bănești împrumutate anterior, în automobil s-a urcat minora XXXXX, după care a dus-o la marginea s. Congaz, în apropierea străzii A. Buiuclî.

După care, conștientizând caracterul infracțional al acțiunilor sale, știind cu certitudine că minora Doicova Maria nu a atins vârsta de 16 ani, acționând

intenționat, cu scopul satisfacerii poftei sexuale cu persoana care nu a atins vârsta de 16 ani, aflându-se pe bancheta din spate a automobilului de model „AUDI 80” n/î XXXXX, a avut un raport sexual cu minora XXXXX, în formă obișnuită.

Astfel, acțiunile lui Samsi Ilia au fost încadrate în baza art. 174 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi „*raportul sexual altul decât violul, comis asupra unei persoane despre care știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani*”.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, sediul Comrat, Victor V., solicitând casarea sentinței în partea respingerii demersului procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 23 000 lei, rejudecarea cauzei în această parte, pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie încasat din contul inculpatului cheltuielile judiciare în sumă totală de 23 000 lei, invocând că, prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, indică expres că cheltuielile judiciare se pun pe seama condamnatului, dacă persoana a comis intenționat o infracțiune, atunci el urmează să suporte toate cheltuielile legate de investigarea infracțiunii comise, inculpatul este angajat.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 02 martie 2021, s-a respins ca nefondat apelul declarat cu menținerea sentinței.

3.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia de a respinge demersul procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată în sumă de 23 000 lei.

În acest sens, instanța de apel a indicat că, reieșind din obiectivele procesului penal și principiului umanismului, ținând cont atât de starea materială a inculpatului care este oficial neangajat, ultimul s-a concediat la faza de urmărire penală, a contribuit la investigarea cauzei prin recunoașterea vinovăției, instanța de apel a conchis că nu pot fi încasate din contul inculpatului cheltuielile de judecată.

4. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul central, Gheorghieva Dora, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei în partea respingerii demersului procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului în sumă de 23 000 lei, invocând:

- prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, a fost abrogat alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală;

- potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile de judecată sunt suportate de condamnat;

- persoana care a săvârșit intenționat o infracțiune, trebuie pe lângă pedeapsa penală, să suporte și toate cheltuielile legate de investigarea infracțiunii;

- în faza urmăririi penale au fost efectuate 7 expertize, în baza rezultatelor cărora a și fost dovedită vina inculpatului.

5. Judecând recursul ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare. Colegiul penal constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Din textul recursului declarat, se atestă că recurentul critică decizia instanței de apel prin prisma temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectele că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că în speță temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și-a găsit confirmarea sub aspectul invocat de recurent, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de respingere a solicitării procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor în speță, din contul inculpatului.

După cum rezultă din materialele cauzei la solicitarea organului de urmărire penală au fost întocmite 7 rapoarte de expertiză ce țin de cauza penală privindu-l pe Samsi Ilia: raportul de expertiză biologică judiciară nr. 201905O0113 din 17 aprilie 2019 (vol. I, f.d. 91-108), raportul de expertiză medico - legală nr. 2019015P0064 din 02 august 2019 (vol. I, f.d. 120-124), raportul de expertiză medico - legală nr. 2019015P0065 din 26 aprilie 2019 (vol. I, f.d. 125-126), raportul de expertiză medico - legală nr. 2019015P0072 din 26 martie 2019 (vol. I, f.d. 135-137), raportul de expertiză medico - legală nr. 2019015P0073 din 26 martie 2019 (vol. I, f.d. 144-146), raportul de expertiză judiciară psihiatrico – psihologică nr. 201937A0200 din 13 septembrie 2019 (vol. I, f.d. 154-158), raportul de expertiză judiciară psihiatrico

– psihologică nr. 201937A0201 din 13 septembrie 2019 (vol. I, f.d. 164-167) efectuate atât în privința inculpatului cât și în privința părții vătămate minore.

Colegiul penal lărgit ține să menționeze că rapoartele de expertiză în speța dată, au fost efectuate după data de 09.02.2018, când au intervenit modificări în art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, care a fost abrogat prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, și până la această dată prevedea imperativ că plata pentru efectuarea expertizelor prevăzute la alin. (1) a aceluiași articol se face din contul mijloacelor bugetului de stat. După intrarea în vigoarea a acestor modificări, plata cheltuielilor judiciare se determină de instanțele de judecată prin prisma prevederilor art. 227-229 Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal lărgit notează faptul că legiuitorul la art. art. 227-229 Cod de procedură penală, a stabilit clar semnificația cheltuielilor judiciare, care sunt acestea și din contul cui sunt suportate, astfel, nu pot fi acceptate motivele din decizia instanței de apel (f.d. 75verso, vol. II), ca fiind invocat că prin art. 75 alin. (3) Legea nr. 68 din 14.04.2016, este stipulat că sunt suportate de ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, iar în speță ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală. Mai mult, se atestă că instanța de apel a mai invocat greșit că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului, prin numirea expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului și nu pot fi încasate de la inculpat.

Colegiul penal lărgit indică, că toate cheltuielile judiciare la etapa urmăririi penale sunt suportate la momentul derulării efective a acțiunilor procesuale de către stat, ori la etapa respectivă procesul penal este guvernat de principiul prezumției nevinovăției.

De asemenea, instanța de apel nu a ținut cont că art. 229 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, prevede că instanța de judecată poate obliga inculpatul să recupereze cheltuielile judiciare, specificând excepțiile de la aceasta, precum și condițiile de eliberare a inculpatului de plata cheltuielilor judiciare în alin. (3), art. 229 Cod de procedură penală.

În baza celor expuse, Colegiul penal lărgit statuează că cum prima instanță așa și instanța de apel la adoptarea soluției referitoare la cheltuielile judiciare conform art. 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, nu a ținut pe deplin cont de toate circumstanțele și prevederile legale expuse supra, prin ce pe cale de consecință se atestă că decizia instanței de apel nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, în partea respingerii solicitării procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare suportate în urma efectuării rapoartelor de expertize judiciare efectuate în speța dată.

Prin urmare, având în vedere cele menționate supra și că în speță este incident temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de respingere a solicitării procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare în speță din contul inculpatului, și

astfel recursul declarat urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată parțial în partea soluției privind cheltuielile judiciare și dispusă rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel declarată de procuror și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală și jurisprudenței CtEDO.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul central, Gheorghieva Fedora, casează parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 02 martie 2021 în partea soluției asupra cheltuielilor judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către Curtea de Apel Comrat în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **02 decembrie 2021.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Guzun Ion

Boico Victor